



Jeppo Kraft Andelslag
Kiitolav. 1
66850 JEPPÖ

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNINGSPROGRAM:
BYGGANDE AV BIOGASANLÄGGNING I JEPPÖ,
JEPPÖ KRAFT ANDELSLAG, NYKARLEBY

1. PROJEKTUPPGIFTER OCH MKB-FÖRFARANDE

Jeppo Kraft Andelslag har som ansvarig för projektet den 11.7.2008 tillställt ett bedömningsprogram om **projektet för byggandet av en biogasanläggning i Jeppo i Nykarleby** i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB) (468/1994, ändring 267/1999, ändring 458/2006) till Västra Finlands miljöcentral. Bedömningsprogrammet är den projektansvarigas plan för projektets alternativ, utredning av miljökonsekvenser och arrangerande av bedömningsförfarandet.

Jeppo Kraft Andelslag är ett elektricitetsandelslag i Jeppo som verkar på Nykarleby och Oravais områden. Andelslaget planerar att bygga en biogasanläggning och att inleda biogasproduktion i Jeppo ca 13 km sydost om Nykarleby centrum.

Det finns tre alternativa lägen för projektet. De ligger sydväst om riksväg 19 och är tidigare eller nuvarande pålsfarmsområden. Syftet med projektet är att producera biogas genom rötning av biologiskt nedbrytbart avfall på en röttningsanläggning som verkar året runt. Biogasen skulle ersätta en del av det fossila bränslet som används nu. Råmaterialen i röttningsprocessen är gris- och nötsväm, pålsdjursgödsel, avfall från livsmedelsindustrin, slaktavfall, foderköksslam och annat organiskt avfall som lämpar sig för rötning.

Den biogas som uppstår består av metan (ca 60-70 %) och koldioxid (ca 30-40 %). Det finns två alternativ för anläggningens röttningskapacitet, 50 000 m³ och 90 000 m³ i året. Det produceras ca 2,6 miljoner m³ biogas i året, som innehåller ca 1,6 miljoner m³ metan. Med denna kapacitet är energiinnehållet ca 57 000 GJ eller 16 000 MWH i året.

Dessutom kartlägger man inom projektet möjligheten att överföra en del av råmaterialet via rörledningar direkt från lantgårdarna till biogasanläggningen och på detta sätt ersätta en del av landsvägstransporterna. Även möjligheten att överföra biogasen via ett gasrör för bruk i ett lokalt industriföretag utreds.

Projektansvarig

Jeppo Kraft Andelslag
Kiitolav. 1
66850 JEPPÖ

Kontaktmyndighet

Västra Finlands miljöcentral
PB 262
65101 VASA

MKB-förfarande

Ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning (MKB) tillämpas på byggandet av en biogasanläggning på basis av statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (713/2006), projektförteckning i 6 §, punkt 11 b. Enligt den förutsätts MKB-förfarande för anläggningar för biologisk behandling som är dimensionerade för minst 20 000 ton avfall om året.

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information till grund för beslutsfattandet.

Programmet för miljökonsekvensbedömning är den projektansvariges plan om vilka alternativ det finns för projektet, vilka miljökonsekvenser som ska utredas och med vilka metoder samt hur bedömningsförfarandet kommer att ordnas. På basis av utlåtandena och åsikterna som framförs om bedömningsprogrammet samt utgående från utredningarna som görs, utarbetas en miljökonsekvensbeskrivning, i vilken ges information om projektet och projekialternativen samt en enhetlig uppskattning om deras miljökonsekvenser. Utgående från utlåtandena och åsikterna som ges om beskrivningen sammanställer kontaktmyndigheten ett eget utlåtande, i vilket granskas hur kraven som ställs på innehållet i bedömningsbeskrivningen enligt MKB-förordningen har fullföljts. MKB-förfarandet avslutas i och med detta. Bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den bifogas till eventuella tillståndsansökningar eller andra ansökningar som fordras för att projektet ska kunna genomföras.

Alternativ som granskas i miljökonsekvensbedömningen

Nollalternativet (ALT 0): En biogasanläggning byggs inte, den nuvarande situationen i avfallshanteringen och energiproduktionen förblir samma.

Alternativ 1 (ALT 1): En biogasanläggning byggs i Jeppo, på fastighet Foxland RN:r 893-410-1-86. I jämförelsen av rötningskapacitet finns två underalternativ: 50 000 m³ och 90 000 m³ i året. I alternativen bedöms även situationen då en del av landsvägstransporterna ersätts med svämrörsförbindelse.

Alternativ 2 (ALT 2):

En biogasanläggning byggs i Jeppo, på fastighet Solgränd RN:r 893-409-2-52. I jämförelsen av rötningskapacitet finns två underalternativ: 50 000 m³ och 90 000 m³ i året. I alternativen bedöms även situationen då en del av landsvägstransporterna ersätts med svämrörsförbindelse.

Alternativ 3 (ALT 3): En biogasanläggning byggs i Jeppo, på fastighet Berget RN:r 893-409-1-17. I jämförelsen av rötningskapacitet finns två underalternativ: 50 000 m³ och 90 000 m³ i året. I alternativen bedöms även situationen då en del av landsvägstransporterna ersätts med svämrörsförbindelse.

I tabell 1 har presenterats den projektansvarigas uppskattning över de avfallsfraktioner som levereras till biogasanläggningen för hantering och mängden metan som produceras med en årlig rötningskapacitet på 90 000 m³.

Tabell 1. Planerade avfallsfraktioner för biogasproduktion, dess mängder och mängden rötningsmassa som fås av dem samt avfallsfraktionernas genomsnittliga metanproduktionskapacitet och mängden metan som fås i produktionen. Enligt underalternativ "rötningskapacitet 90 000 m³ i året".

	Avfall ton/år	TS % ⁽¹⁾	VS % ⁽²⁾	VS t/a	Metanpotential m ³ CH ₄ / kg VS	Metan m ³ CH ₄ /a ⁽³⁾
Svinsväm	47 500	4	3	1 425	0,36	510 750
Nötdjurssväm	9 000	5	4	360	0,19	68 400
Pälsdjursgödsel	8 400	31	17	1 420	0,24	340 704
Potatisskal	5 000	17	15	760	0,35	266 000
Potatisslam	4 000	5	4	160	0,35	56 000
Vassla/livsmedels-industrin	3 744	3	3	112	0,36	40 435
Slam/livsmedels-industrin	96	9	7	7	0,19	1 277
Livsmedelsavfall	53	25	20	11	0,3	3 168
Slaktavfall (mag- och tarminnehåll)	4 500	23	16	720	0,3	216 000
Slam från fettavskiljare	3 500	8	6	210	0,35	73 500
SAMMANLAGT	85 793			5 185		1 576 234

Förklaring:

1) TS % = den genomsnittliga torrsubstanshalten i avfallsfraktionen

2) VS % = andelen organisk torrsubstans av hela avfallsmängden d.v.s. den andel som lämpar sig för produktion av biogas när överflödigt vatten har tagits bort.

3) Den biogas som produceras i anläggningen har en metanhalt på ca 60 %, vilket innebär att ca 2 630 160 m³/a biogas produceras.

2. KUNGÖRELSE AV BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH HÖRANDE

Bedömningsprogrammet har kungjorts 14.7.-5.9.2008 på den officiella anslagstavlan i Nykarleby stad och i huvudbiblioteket. Dessutom har kungörelsen varit framlagd i Jeppo bibliotek och i Vasa Andelsbank kontor i Jeppo. Kungörelsen har publicerats 16.7.2008 i dagstidningarna Pohjalainen, Vasabladet och Österbottens Tidning som utkommer på området. Kungörelsen och bedömningsprogrammet har även kunnat läsas på miljöförvaltningens webbplats på adressen www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Dessutom har Västra Finlands miljöcentral gett ut ett pressmeddelande om ärendet 16.7.2008.

Ett informations- och diskussionstillfälle om miljökonsekvensbedömning av projektet hölls i Jeppo i Vasa Andelsbanks klubbrum 2.9.2008. Information om tillfället fanns i samband med kungörelsen. I mötet deltog 13 deltagare och ett PM skrevs. Vid informations- och diskussionstillfället presenterades projektet och MKB-förfarandet och dessutom diskuterades bl.a. projektets tidtabeller, transporter av massor och annan logistik, lukteffekter, trafik, kvävesvinn, lagring och användning av gödsel och rötningsprodukter, behandling av process- och avfallsvatten samt planerade utredningar. Deltagarna ansåg att projektet var positivt och nödvändigt.

Styrgruppen som bildats i anslutning till MKB-förfarandet hölls sitt första sammanträde i Jeppo 2.9.2008 efter informationstillfället. I styrgruppen finns representanter från följande organisationer: Jeppo Kraft Andelslag, Västra Finlands miljöcentral, TE-centralen, Nykarleby stad, Jeppo potatis, Jeppo byaråd, Jeppo Lantgris, Vasa universitet och Yrkeshögskolan Novia.

Utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts av följande instanser: Nykarleby stad, Nykarleby stads miljövårdsmyndighet, Alahärmä kommun, Alahärmä kommuns miljövårdsmyndighet, Oravais kommun, Oravais kommuns miljövårdsmyndighet, staden Jakobstad, staden Jakobstads miljövårdsmyndighet, Pedersöre kommun, Pedersöre kommuns miljövårdsmyndighet, Österbottens förbund, Österbottens TE-central/landsbygdsavdelningen, Österbotten TE-central/fiskerienheten, Länsstyrelsen i Västra Finlands län/social- och hälsoavdelningen/Vasa serviceenhet, Museiverket Vasakontoret, Finlands naturskyddsförbund Österbottens distrikt r.f., Nykarleby kraftverk, ProAgria Österbottens Svenska lantbrukssällskap r.f., ProAgria Etelä-Pohjanmaa, Natur och Miljö r.f. och Vägförvaltningen/Vasa vägdistrikt.

3. SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH STÄLLNINGSTAGANDEN

Sammanlagt 14 utlåtanden har lämnats in till kontaktmyndigheten. Inga ställningstaganden har lämnats in.

Nykarleby stad / Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden anser att biogasanläggningen är ett bra sätt att utvinna energi ur bl.a. gödsel samtidigt som luktolägenheter vid senare åkerspridning minskar och de hygieniska aspekterna förbättras då de flesta bakterier dör under röttningsprocessen.

Vad gäller de olika placeringsalternativen anser nämnden att de är jämgoda eftersom de alla befinner sig på tillräckligt avstånd från bosättning och annan störningskänslig verksamhet. Valet av placering kan därför göras så som verksamhetsidkaren och gaskunden finner det mest lämpligt med tanke på logistik och arbetstekniska faktorer.

Enligt MKB-programmet kommer den centrifugerade biomassan att användas som gödselmedel på åker. Vätskan som separerats från biomassan skall också spridas som gödselmedel men dels också renas och ledas till vattendrag eller återanvändas i processen. Nämnden anser det ytterst viktigt att vätskan renas noggrant under kontrollerade former om den skall ledas till naturvattendrag. Om möjligt bör man sträva till att inget vatten leds till vattendrag utan använda det som gödselmedel på åker i stället.

Produktionen i anläggningen kommer att vara kontinuerlig och således uppstår också restprodukter från röttningsprocessen i samma takt. För lagring av den torkade biomassan och den vätska som erhålls vid centrifugeringen saknas i MKB-programmet en redovisning av lagringen av denna fraktion under den tid på året då spridning på åkermark inte är möjlig.

Nykarleby stad, stadsstyrelsen

Stadsstyrelsen i Nykarleby ställer sig positiv till projektet med beaktande av de synpunkter som framkommer i byggnadskontorets utlåtande, samt meddelar att staden önskar avge nytt utlåtande när projektets bedömningsförfarande fortskrider.

Utdrag ur stadsstyrelsens protokoll bifogas, där även byggnadskontorets utlåtande framgår:

Mängden biomassa kan uppgå till hela 90 000 m³/år. Lagerkapaciteten kommer att vara relativt liten, för ca 3 dygns behov. Till anläggningen planeras föras ca 240- 250 m³ biomassa per dygn. Med anledning av detta kommer transporter att ske kontinuerligt till och från anläggningen. Den i processen kvarblivande biomassan avses spridas som gödsel på åkermarken. Samtliga utbyggnadsalternativ är belägna i anslutning till riksväg 19. I och med detta torde även Vägförvaltningen vara en viktig myndighetsintressent i bedömningsförfarandet. Beskrivningen kommer att utvisa de olika alternativens konsekvenser. Alternativ 1 torde dock med beaktande av läget och rådande vindförhållanden vara något mindre gynnsamt, p.g.a. närheten till livsmedelsbutik och bosättningen på detaljplaneområdet i Jeppo.

Planesituationen för alternativen nr 1-3 är följande:

- För områdena finns regionplan och landskapsplan är under uppgörande. Landskapsplanförslaget har varit framlagt till påseende.

- Generalplan saknas för området. Markanvändningen i näromgivningen baserar sig i huvudsak på olika former av jord- och skogsbruksverksamhet. Spridd bosättning finns även i näromgivningen och bl.a. Stenbacka och Finskas gårdsgrepp.

- Detaljplan och baskarta saknas för områdena.

BK anser att programmet bör kompletteras gällande markanvändning och infrastruktur. I konsekvensbedömningen gällande markanvändning och infra bör även ingå en utredning om projektets inverkan på trafiken och trafiksäkerheten. Beträffande de allmänna miljöaspekterna torde miljöenheten vid MBN utvärdera dessa för stadens del.

Gällande projektets tidtabell bedömer BK att den är för optimistisk, särskilt ifall biogasprojektets förverkligande skulle komma att kräva en detaljplan.

Pedersöre kommun / miljövårdsnämnden

Allmänt: Utvinning av gas från gödsel och annat avfall är ett miljövänligt och avancerat sätt att samtidigt producera energi och näringsämneskomprimerat gödselmedel. Gödselvolymen är i stort sätt den samma som före behandlingen, medan dess egenskaper förändras under rötningsprocessen, d.v.s. det organiska kvävet minskar och ammoniumkvävet ökar genom processen. Gödseln blir även mera homogen och en stor del av de illaluktande substanserna tas bort i processen.

Olika alternativ: För anläggningen finns i enlighet med MKB-förfarandet alternativa placeringsplatser (3 st.), som alla ligger på sydvästra sidan av riksväg 19 i Jeppo by. Vid alla tre fastigheterna bedrivs eller har bedrivits verksamhet med pälsdjursuppfödning. Fastigheterna är centralt belägna och avståndet till de industrianläggningar (främst Mirka) som kan utnyttja den producerade biogasen är lämpligt. Även ett nollalternativ har beaktats. De tre placeringsalternativen är alla på ca 600 meters avstånd från närmaste bostad och ca en kilometer från Lappo å. Med beaktande av miljöbelastningen är alla tre alternativ likvärdiga förutom alternativ 1 där en livsmedelshantering (KPO:s Sale-butik) utgör det närmaste störningskänsliga objektet på ca 450 meters avstånd från biogasanläggningen.

Programmet och miljökonsekvenserna: Det uppgjorda MKB-programmet verkar ostrukturerat med många oklara och osäkra faktorer. Programmet kunde därför preciseras med utförligare presentation av följande:

- Uppgifter om behandling av ytvatten och sanitetsvatten från området.
- Lagringskapacitet och avsättning för rötningsresterna/gödselmedlen.
- Precisering av avfallsfraktionerna som används som råmaterial.
- Livsmedelsindustriavfallens art och klassificering samt behövlig hygienisering.
- Gårdsvisa förbehandlings- och svämgödseln med en flyttbar separeringsanordning.
- Vid verksamheten uppkommet avfall och dess hantering.
- Program för exceptionella störningssituationer.

Konsekvenser för kommunen: Miljövårdsnämnden anser att det planerade Projekt Jeppo Biogas inte medför konsekvenser för miljön och utnyttjande av naturresurser i Pedersöre kommun eller dess omgivning samt kommuninvånarnas allmänna trivsel. Det i Pedersöre kommun planerade projektet Lillby Biogas kan i någon mån påverkas i fråga om råmaterialtillgången eftersom båda projekten kalkylerar med livsmedelsindustriavfall från samma livsmedelsinrättning.

Pedersöre kommun kommunstyrelsen

Miljövårdsnämnden i Pedersöre har behandlat och gett utlåtande i ärendet. Kommunstyrelsen i Pedersöre kommer inte att behandla ärendet.

Oravais kommun kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen konstaterar att den inte har någonting att invända mot miljökonsekvensbedömningen.

Staden Jakobstad / Miljö- och byggnadsnämnden

Avståndet från Jeppo till Jakobstad är 25-30 km och kopplingar till verksamheter i Jakobstad är inte nämnda i programmet. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att som sitt utlåtande konstatera att den inte har något att anmärka mot MKB-programmet. Nämnden önskar dock även ta del av miljökonsekvensbedömningsrapporten och kontaktmyndighetens utlåtande.

Staden Jakobstad / Stadsstyrelsen

Stadsstyrelsen meddelar att staden inte har något att anföra i ärendet.

Alahärmä kommun kommunstyrelsen och miljövårdsnämnden

De planerade alternativa placeringsplatserna för biogasanläggningen ligger relativt långt (nästan 10 km) borta från Alahärmäs norra kommungräns. Närmast ligger alternativ 1 (bifogad karta 3). Enligt bedömningsprogrammet kan de indirekta konsekvenserna beräknas sträcka sig ca 10 km från anläggningen. På grund av att projektets läge kan anses att de indirekta skadliga miljökonsekvenserna i Alahärmäområdet är obetydliga och att det därför inte är nödvändigt att specificera dem.

Beroende på anläggningens kapacitet kunde man eventuellt utnyttja även gödsel, sväm och avfall från Alahärmäområdet. I norra delen av Alahärmä finns bl.a. en utbredd pälsfarmsnäring och Härmä Food Oy har livsmedelsproduktion, vilka ger upphov till gödsel, livsmedelsavfall, vasslaavfall och förenings slam. Det vore önskvärt att potentialen till avfall/råmaterial för biogasproduktion även i Alahärmäområdet kartläggs.

Allmänt kan konstateras att produktion av biogas ur det avfall/av det råmaterial som presenteras i bedömningsprogrammet är värt att understöda ur miljöskyddssynpunkt med beaktande av klimatförändringen, vederbörligt arrangerad avfallshantering och olika energiproduktionsformer.

Kommunstyrelsen instämmer i miljövårdsnämndens utlåtande i ärendet.

Österbottens förbund

Österbottens förbund konstaterar att i den gällande regionplanen för Vasa kustregion finns inga områdesreserveringar i projektområdet. Lappo ådal från landskapsgränsen till Nykarleby centrum är anvisat som kulturlandskapsområde (Kulturlandskapet vid Lappo ås nedre lopp). Förslaget till landskapsplan för Österbotten är på sluttampen och föreläggs 29.9.2008 landskapsfullmäktige för godkännande. Efter att fullmäktige har godkänt planen skickas den till miljöministeriet för fastställelse. Fastställelseprocessen i ministeriet tar minst ett år, så landskapsplanen torde träda i kraft tidigast under senare hälften av år 2009. Planen ersätter då den gällande regionplanen för Vasa kustregion i sin helhet.

I förslaget till landskapsplan (förslag 25.8.2008) anvisas två områden för avfallscentraler på landskapsnivå och tre områden för avfall från energiförsörjning. I planbeskrivningen nämns Malax biogasanläggning, som beviljades miljötillstånd år 2007. Biogasanläggningen i Jeppo är inte medtagen i plandokumentet, eftersom Österbottens förbund inte hade vetskap om projektet när planen utarbetades. I förslaget till landskapsplan finns inga områdesreserveringar i projektområdet, men området tangerar två områden som är nationellt värdefulla med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden, nämligen Stenbacka by i Jeppo (rky 146) och Kiitola gård och industriområde (rky 147). Kulturlandskapet vid Lappo ås nedre lopp är i förslaget till landskapsplan anvisat som ett område som är värdefullt för landskapet eller regionen med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden. Båda de ovan nämnda beteckningarna omfattas av samma planeringsbestämmelse, som ska beaktas när projektet planeras.

Projektområdet ligger i en zon för utveckling av å- och älvdalarna, som på landskapsplanekartan anges med beteckningen mk (mk-3 Lappo Ådal - Lapuanjokilaakso). Med beteckningen anges områden för landsbygdsbebyggelse i å- och älvdalarna, där särskilt sådant boende samt så-

dan näringsverksamhet och rekreationsverksamhet som faller tillbaka på lantbruket och övriga landsbygdsnäringar, naturen och kulturmiljön samt det fysiska landskapet utvecklas. I den allmänna planeringsbestämmelsen som hänför sig till beteckningen sägs bland annat att genom områdesanvändningen bör funktionerna i å- och älvdalarnas avrinningsområden styras så att den främjar förbättring av vattendragens tillstånd. Översvämningskänsliga områden bör inte anvisas för byggande. De värden som hänför sig till kulturlandskapet bör beaktas i områdesplaneringen. När landsbygden utvecklas bör målen för landsbygdsnäringarna, den fasta bebyggelsen och fritidsbebyggelsen sammanjämkas. Under planeringen av biogasprojektet ska hänsyn tas till denna allmänna planeringsbestämmelse och planeringsbestämmelsen för Lappo ådal.

I förslaget till landskapsplan anges Jeppo med beteckningen för sekundärcentrum för centrumfunktioner. Huvudbanan i Österbotten går på östra sidan av Lappo å och Jeppo centrum. Genom huvudbanans planbeteckning Banavsnitt som skall förbättras/Dubbelspår förbereds byggande av dubbelspår och förbättring av säkerheten. Väsentligt för projektet är att det finns ett överföringsavlopp från Jeppo via Nykarleby centrum till reningsverket i Jakobstad. På östra sidan av Lappo å går också en stomvattenledning. I förslaget till landskapsplan anges vidare ett förbindelsebehov för en vattenledning från det närmaste grundvattenområdet sydost om Jeppo. Anslutningsområdet vid riksväg 19 och förbindelsevägen till Oravais har i förslaget till landskapsplan försetts med objektbeteckningen för industri- och lagerområde, som används för att ange regionalt betydande industriområden. Dessutom har anslutningsområdet vid riksväg 8 och riksväg 19 i Ytterjeppo angetts med objektbeteckningen för industri- och lagerområden t-1, som har följande planeringsbestämmelse: Området kan tas i bruk när den planerade planskilda anslutningen vid anslutningsområdet till riksvägarna 8/19 har byggts. I förslaget till landskapsplan behandlas även energiförsörjningen. Med objektbeteckningen en anges en elstation invid riksväg 19 i Jeppo, och elstationen är kopplad till en 110 kV kraftledning. I förslaget till landskapsplan ingår också riktgivande friluftsleder, till exempel cykel- och paddlingsleder i Jeppo.

Österbottens förbund anser att det bedömningsprogram som sänts på remiss i många avseenden är bristfälligt. I programmet ges inte i tillräcklig mån de uppgifter som enligt 9 § i MKB-förordningen ska ges i ett bedömningsprogram. Bland annat är innehållet i bedömningsprogrammet ologiskt strukturerat, de informationskällor som används i miljökonsekvensbedömningen (s. 37) förefaller svaga och en redovisning över använda metoder saknas. Under rubriken Anknytning till andra projekt (s. 36) görs ett försök att beskriva områdesreserveringarna i förslaget till landskapsplan, och i avsnitt 9.1 Jorddisposition, planläggning och skyddsområden (s. 48) finns ett försök att beskriva landskapsplaneprocessen. Beskrivningarna är emellertid svävande och förslaget till landskapsplan delvis feltolkat.

Österbottens förbund föreslår följande ändringar i dispositionen av bedömningsprogrammet: Det vore bra att placera beskrivningen av projektet direkt efter avsnittet om bakgrunden till projektet, och under denna rubrik även behandla projektalternativen och anknytningen till andra projekt, planer och program. (Förbundet känner till åtminstone biogasprojekten i Malax och Lappo.) Därefter vore det logiskt att beskriva miljöns tillstånd, som också ska gå in på planläggningen under en egen underrubrik. Under rubriken Planläggning tas samtliga plannivåer (regionplan, förslaget till landskapsplan, generalplan och detaljplan) upp i texten och utdrag ur plankartorna bifogas. Under rubriken Miljökonsekvenser som bedöms bör man förutom de miljökonsekvenser som utreds också uppge bland annat de metoder som används vid bedömningen, göra ett förslag till avgränsning av det granskade området och gå in på uppföljning av konsekvenserna. De tillstånd och beslut som genomförandet av projektet förutsätter kunde tas upp först i slutet av bedömningsprogrammet, före avsnittet Plan för deltagandet i MKB-processen. Källförteckningen bör kompletteras med regionplanen för Vasa kustregion och Österbottens landskapsplan (förslag 25.8.2008).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Österbottens förbund anser att det bedömningsprogram som sänts på remiss bör ses över och kompletteras, eftersom det innehåller många brister. Förbundet anser att bedömningsprogrammet i föreliggande form är inadekvat. Projektet är ändå i linje med andan i förslaget till Österbottens landskapsplan, även om en specifik planbeteckning för biogasanläggningen saknas i planförslaget. I landskapsplanen anges endast områden för avfallshantering på regional nivå eller landskapsnivå, och hanteringen av avfall från jord-

bruket är inte med i denna plan, som nu är i slutfasen. Österbottens förbund anser det vara positivt att den planerade biogasanläggningen kan bidra till att minska belastningen på vattendragen.

Den i bedömningsprogrammet föreslagna rörledningen från producenterna till biogasanläggningen är enligt förbundet ett bra alternativ till vägtransport av avfallsmassan. I bedömningsprogrammet visas gasröret från de alternativa placeringsplatserna för biogasanläggningen till industrianläggningarna i Jeppo. Med tanke på framtidens behov föreslår Österbottens förbund att projektet på något sätt skulle beröra möjligheten att dra gasröret ända till anslutningsområdet vid riksväg 8 och riksväg 19. Samtidigt vill Österbottens förbund ytterligare föreslå att en representant för förbundet ska kallas till ledningsgruppen för MKB-projektet för byggandet av en biogasanläggning i Jeppo.

Avslutningsvis kan konstateras att det under landskapsplaneprocessen har framkommit behov av att utreda organiseringen av hanteringen av avfall från jordbruket och specialodlingar. I till exempel Västra Finlands miljöcentralas område är för närvarande sju projekt för biogasanläggningar aktuella. Ett hur finmaskigt nätverk av biogasanläggningar behövs i området? Är detta något som Västra Finlands miljöcentral och landskapsförbunden i området kunde utreda tillsammans?

Österbottens museum

I Österbottens museums utlåtande konstateras att begäran om utlåtande var till riktad till Museiverket, som flyttade över ärendet till Österbottens museum. Österbottens museum har bekantat sig med MKB-programmet. De alternativa placeringsplatserna för biogasanläggningen är alla redan byggda och områden som antingen är i bruk eller på väg att tas ur bruk. Österbottens museum anser att de föreslagna alternativen för biogasanläggningen placering inte äventyrar den byggda kulturmiljön eller det arkeologiska kulturarvet.

Österbottens arbetskrafts- och näringscentral/Fiskerienheten

Fiskerienheten konstaterar att de slammängder som skall behandlas är betydande och att man i samband med utredningen av konsekvenser för vattenområden bör bedöma eventuella olyckors inverkan på fiskbestånd och fisket i den närbelägna Lappo å. Vidare bör man i konsekvensbedömningen beskriva den nya gårdsvisa vattensepareringstekniken och dess eventuella inverkan på vattendragen.

I processen uppstår förmodligen sådana för åkerspridning avsedda gödselmedel för vilka det inte finns fullständiga uppgifter gällande behövlig spridningsareal. I konsekvensbedömningen bör man därför uppskatta materialets ämneshalter och den erforderade spridningsarealen. Man bör vidare bedöma om det i närheten av de planerade spridningsområdena finns vattendrag med värdefulla kräft- eller fiskbestånd och i så fall uppskatta gödselanvändningens inverkan på bestånden.

Österbottens arbetskrafts- och näringscentral/Landsbygdsavdelningen

Österbottens TE-central har i detta skede inte några egentliga anmärkningar i MKB-ärendet. Dock bör noteras att bedömningsprogrammet är i någon mån ofullständigt, eftersom andelslaget inte ännu fattat slutliga beslut om alla alternativ för verksamheten.

Därför, såsom det vid sammanträdet 2.9.2008 kom fram, bör Jeppo Kraft Andelslag vara i kontakt med Evira (Livsmedelssäkerhetsverket), främst när det gäller de krav som orsakas av råmaterial på processen (eventuella animaliska råmaterial) och eventuell saluföring av rötningsavfall till tredje part. Ifall rötningsavfallet återplaceras i leverantörernas utrymmen bör en separat utredning göras över detta. Om man gällande processen bestämmer sig för alternativet där en del av vätskan i rötningsavfallet anrikas till ett separat kvävegödslingsmedel och resten släpps

ut i renad form i vattendragen, bör även fiskerienheten vid Österbottens TE-central kontaktas (frågan om annat än slutet system).

Finlands naturskyddsförbund Österbottens distrikt r.f.

Finlands naturskyddsförbunds Österbottens distrikt ger följande som sitt utlåtande om projektet: Projektet är allt som allt värt att understöda och med tanke på områdets avfallshantering vettigt. MKB-programmet är välgjort och i det berättas synnerligen detaljerat om biogasproduktion. Vissa tillägg till programmet och till den miljökonsekvensbeskrivning som utarbetas på basis av programmet behövs dock:

Då de alternativa placeringsplatserna är gamla pälsharmsområden får miljöfrågorna emellertid ganska liten uppmärksamhet. Fastän själva anläggningsområdet är helt förändrat farmområdet, bör dock en naturinventering till nödvändiga delar utarbetas på projektets konsekvensområde, inte enbart genom att använda gamla existerande uppgifter utan genom en terrängutredning. Särskilt nödvändiga är dessa karteringar i anslutning till väg-, el- och rörlinjer, om sådana kommer att byggas.

Om gårdsstrukturen vid anläggningen berättas inte mer ingående, men enligt vår åsikt bör gårdsområdet asfalteras eller ytbeläggas med ett annars tätt material och vid behov isolera eventuella rörläckage eller andra läckor så att vätskor inte kommer ut i miljön. Även i övrigt bör särskild uppmärksamhet fästas vid exceptionella situationer, såsom följderna av en brand el. dyl. då det kan vara nödvändigt att avspärra gårdsområdet.

Rening av tvätt- och avledningsvatten i ett eget reningsverk i anläggningen är en bra lösning. Bör det utgående vattnet dock behandlas genom att desinficera / kalkstabilisera / UV-behandla det så att eventuella tarm- eller djursjukdomsbakterier inte leds ut till vattendragen, fastän vatten i huvudsak inte släpps ut till avloppen från anläggningens egentliga processer?

En sak som väckt speciell uppmärksamhet är förhållandet mellan de svämmängder som kommer från gårdarna och lagringsmängderna (kartbilaga 1). Områdets gårdar kan eventuellt bilda 50 700 m³/a sväm, men lagringskapaciteten uppges vara endast 17 700 m³. Anläggningen har ca 3 dagars lagringskapacitet för bassängerna. Hur lagrar gårdarna för närvarande sväm, om de inte har tillgång till den lagenliga lagringskapaciteten för 1 år? I varje fall behövs i verksamheten en märkbart större lagringskapacitet för behandlat sväm i returbassängerna. Ifall gårdarna inte redan nu har lagerutrymmen som uppfyller kraven i lagen bör saken åtgärdas så att kraven uppfylls oberoende av huruvida projektet genomförs.

Projektets tidtabell noterades vara mycket stram, och vi anser inte det helt realistiskt att anläggningen skulle vara verksam redan år 2010.

Vägförvaltningen/Vasa vägdistrikt

Vägdistriktet konstaterar i sitt utlåtande att alla alternativa byggplatser för den planerade biogasanläggningen finns i Jeppo på sydöstra sidan av riksväg 19. Placeringsalternativen är gamla pälsharmsområden. Det finns två alternativ för kapaciteten, 50 000 m³ och 90 000 m³. I konsekvensbeskrivningen bör man även utreda effekterna på trafiken, om projektet genomförs. Samtidigt bör även utredas om det finns behov för att göra förändringar i anslutningstillståndet eller anslutningsarrangemangen.

4. KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Programmet för miljökonsekvensbedömning av Jeppo Kraft Andelslags byggprojekt av biogasanläggning i Jeppo uppfyller i huvudsak innehållskraven enligt 9 § i MKB-förordningen, men innehåller dock några betydande brister. Västra Finlands miljöcentral förutsätter dock att bedömningsarbetet preciseras enligt det som framförs nedan och med beaktande av de aspekter som har framförts i utlåtandena.

Projektbeskrivningen

I bedömningsprogrammet framförs enligt MKB-förordningen 9 § uppgifter om projektet, projektets syfte, planeringsskede, läge, markanvändningsbehov, projektets anslutning till andra projekt, den projektansvarige och projektalternativen, tillstånd mm. beslut.

Projektuppgifter, syfte och projektansvarig. Den projektansvariga har presenterats och projektets syfte och mål har utretts förståeligt och omfattande. Syftet är bl.a. att underlätta mellanlagringen och åkerspridningsproblemen av lantbruksavfall, utveckla den regionala avfallslogistiken och förnya användningssätten av avfall samt producera energi på ett mer miljövänligt sätt. Målet är att producera ekologisk elektricitet och värme, minska miljöolägenheter som uppstår av hanteringen av organiskt avfall, minska näringsämnen som rinner ut i marken, minska avfallsmängden och främja en mer regionalt självförsörjande energihushållning. Projektets mål är enligt kontaktmyndigheten positiva för miljön.

I konsekvensbeskrivningen bör noggrant specificeras och beskrivas alla de arbetsskeden och funktioner som utförs i biogasanläggningen och på det eventuella sväm- och gasrörnätets område för att dess konsekvenser för miljön skall kunna bedömas: mottagning av avfall, avlastning och lagring; rengöring av transportfordon och utrymmen, tvättar, mellanlagringar, funktionsstörningar i processen, service- och reparationstider och reservarrangemang under service och reparation o.s.v.

De brister som framkommer i projektbeskrivningen är flera och de bör utredas i konsekvensbeskrivningen: Avfallstransporten och de stränga bestämmelserna (Evira) i anslutning till saken har presenterats oklart och trafikmängderna har ännu inte bedömts. Av beskrivningen framgår inte hur och var avfallet som kommer till anläggningen kommer att lagras. Detta har en betydande inverkan på t.ex. luktolägenheter. Likaså är uppgifterna om förbehandlingen av avfallet bristfälliga, t.ex. var och vad krossas (inverkar på lukt- och bullerutsläpp) samt hur och vad hetas upp för att hygienisera massan.

De avfallsfraktioner och mängder som behandlas i anläggningen har i detta skede presenterats i tillräcklig omfattning (se tabell 1 i detta utlåtande). På sidan 14 nämns dessutom att utredningar kommer att göras om möjligheterna att samla bioavfall från storkök och matvaruaffärer för att användas som råmaterial för biogasproduktion. I beskrivningen bör man sträva efter att få ett mer detaljerat innehåll av det avfall/råmaterial som kommer att användas i anläggningen, eftersom avfallens mängder och dess exakta innehåll kan ha olika slags miljökonsekvenser (t.ex. lukt), processkrav och begränsningar för slutanvändningen.

I beskrivningen är det värt att resonera kring vilket slags avfall det lönar sig att ta emot i anläggningen. Det avfall som används i processen påverkar möjligheterna för slutanvändningen av rötningsavfallet, det vore önskvärt att rötningsavfallet kunde användas som gödsel på åkrar. Anläggningens processer bör beskrivas utförligare. Kraven för hantering av animaliska avfall i biproduktförordningen och lagen om gödselproduktion bör tas i beaktande och beskrivas noggrant i beskrivningen eftersom det vore frågan om en klass II-anläggning. I Finland finns för närvarande endast två klass II-anläggningar. Animaliskt riskmaterial i klass II bör behandlas i minst 133 C-graders temperatur under ett tryck på 3 bar i minst 29 minuter, och partikelstorleken får inte överskrida 50 mm. Detta innebär alltså att den hygienisering i 70 C-grader som presenteras på sidan 23 inte är tillräcklig. Av projektbeskrivningen framgår inte om t.ex. en separat bearbetningsanläggning kommer att byggas för hantering av avfall i riskklass II.

Dessutom bör uppskattningar om mängden avfall som uppkommer i verksamheten (t.ex. köks- och problemavfall) samt nödvändiga kemikalier (t.ex. rengörings- och desinfektionsmedel) inkluderas. Utöver detta bör presenteras mängden bioenergi (MWh/a) som produceras för varje avfallsfraktion samt uppskatta den energimängd som anläggningen själv använder och därmed det energiöverskott som orsakas av verksamheten. Anläggningens verksamhetstid under året

bör beskrivas. Noggrann planering behövs för att säkerställa att en jämn ström avfall kommer till processen. Behandling av mottagningshallens mm. inomhusluft (t.ex. återledning till processen) är sannolikt nödvändig.

Kvantiteten, kvaliteten och behandlingsmetoderna gällande avfallsvattnet från processen har inte beskrivits och det framgår inte om avfallsvattnet förbehandlas eller renas i anläggningen eller om det leds vidare till avloppssystemet och huruvida det är lämpliga att användas som gödsel på åkrar. Emellanåt talas det i programmet om ett slutet system och emellanåt om rening av överloppsvatten med en vattenreningsenhet vid anläggningen och återbördande "till sin naturliga cirkulering" (s. 43). Det framkommer inte heller om det är meningen att asfaltera gårdsområdena och om det görs t.ex. provtagningsbrunnar för att kontrollera eventuella läckor i strukturerna. Inga uppgifter om tvätt och desinficering av transportfordonen har uppgetts.

Rötningsresternas, fastsubstansens och vätskefraktionernas mängd, kvalitet, behandling, mellan- och slutlagring samt slutanvändning förblir oklar. Särskilt det hur länge och hur mycket rötningsrester lagras på området eller på annat ställe påverkar luktutsläppen. Det är inte möjligt att sprida gödsel på åkrarna året runt och därför bör lagringsutrymmena beskrivas. Det bör finnas tillräckligt med lagringsutrymmen för alla fraktioner även vid störningssituationer. Närmare beskrivningar bör göras över eventuell gårdsvis förbehandling och separering av gödsel. Enligt programmet (s. 23) separeras vatten från massan i förseparering, men i verkligheten är vätskan som separeras från massan kvävehaltig urin. I beskrivningen bör framställas var det fasta och vätskeformade avfallet lagras efter separeringen.

Både när det gäller den fasta torkade och den vätskeformade rötningsmassan är det oklart hur den kommer att slutanvändas. Till exempel för att sprida ut 47 500 m³ obehandlad grissväm krävs 2159 ha åker. Då svämnet rötas minskar dess näringsämneshalt inte märkbart. I beskrivningen vore det bra att presentera uppgifter om antalet djur i området och de åkerarealer som finns till förfogande. Likaså bör presenteras de osäkerhetsfaktorer som orsakas av att det inte i detta skede är helt klart vilka åkrar för spridningen finns och vilka gårdar kommer att leverera och ta emot avfall.

På sidan 24 nämns även möjligheten att använda rötningsrester för skogsgödsling, i detta sammanhang bör även granskas de vattendragskonsekvenser mm. som detta orsakar. Likaså om biogasen används som trafikbränsle, bör man granska de konsekvenser som detta har på klimatet mm. och beskriva den behandling som detta kräver.

Särskilt bristfällig är beskrivningen gällande sväm- och gasrörsnätet (s. 20). I konsekvensbeskrivningen bör man i ett separat kapitel beskriva svämrovsnätet: dess längd, storlek, material, placering (under/på marken, går den under/över Lappo å), nödvändiga grävarbeten, på vilket sätt svämnet transporteras i rövsnätet (krävs t.ex. tryck eller pumpverk), hur handlar man om rövsnätet stockar sig, tillstånd/avtal som behövs för byggandet o.s.v. Motsvarande uppgifter bör också presenteras för gasröret. Även annan infrastruktur i anslutning till projektet, både redan existerande och sådan som skall byggas (vatten- och avloppsledningar, reningsverk, ellinjer, vägar, diken, asfaltering, mm.) skall beskrivas. Annars kan inte miljökonsekvenserna för dessa bedömas.

I konsekvensbeskrivningen vore det bra att mer detaljerat specificera de planerade leverantörerna för råmaterial/avfall, även med hjälp av kartor (t.ex. livsmedelsindustrin i Alahärmä, foderkök) för att kunna få en uppfattning om transportsträckorna. När det gäller foderköket framkommer det inte om det är frågan om ett foderkök eller en foderbladningsanläggning och inte heller vilken slags foder anläggningen producerar (är det t.ex. frågan om animaliskt påsldjursfoder). På sidan 11 nämns att svin- och nötsväm och påsldjursgödsel finns tillgänglig på gårdar i Jeppo, Oravais och Jakobstad. I programmet framkommer inte om det med dessa verksamhetsidkare gjorts avtal och om det är möjligt att sväm och gödsel även skulle komma från andra

ställen. I Alahärmä kommuns utlåtande har föreslagits att man inom projektet även skulle reda ut möjligheterna att använda avfall (pälsdjursfarmer, livsmedelsindustrin) från Alahärmä kommuns område i biogasanläggningen.

Kontaktmyndigheten anser det vara viktigt att projektet inklusive avfallstransporter skulle bli en vettig helhet med tanke på logistik och miljökonsekvenser i regionen och att det inte skulle uppstå överlappningar med eventuella andra biogasanläggningars verksamhetsområden. Även i utlåtandet från Österbottens förbund anses det viktigt att ta reda på ett hur tätt nätverk av biogasanläggningar i området är nödvändigt. I konsekvensbeskrivningen vore det bra att presentera en uppskattning av den radie inom vilken det är lönsamt att transportera sväm, gödsel och annat avfall till biogasanläggning med tanke på miljön och kostnaderna. Miljöcentralen föreslår också att man inom projektet skulle ta reda på huruvida avloppsslam från bebyggelsen lämpar sig för användning i biogasprocessen och vilka mängder sådant slam uppstår inom en rimlig transportsträcka.

Planeringsskedet. Projektets tidtabell och planeringssituation har presenterats väl, men det verkar ännu finnas många öppna frågor och en eventuell detaljplanering tar också tid. Med tanke på detta kan den föreslagna tidtabellen anses vara alltför optimistisk. Enligt den väntas kontaktmyndighetens utlåtande om MKB-beskrivningen vara klart redan i mars 2009 och byggandet av anläggningen skulle börja redan samma år efter att miljötillstånden har beviljats. Den projektansvariga bör observera att konsekvensbeskrivningen skall finnas till påseende i allmänhet i två månader och att kontaktmyndigheten efter detta har två månader tid på sig att ge sitt utlåtande i ärendet. Tidtabellen bör vid behov ändras för att alla de utredningar som föreslagits i programmet och de tilläggsutredningar som föreslagits i detta utlåtande kan utföras sakenligt, i tillräcklig omfattning, tillförlitligt och till exempel naturinventeringarna vid rätt tidpunkt för arten som granskas.

Placering och markanvändningsbehov. För biogasanläggningen behövs ett markområde på ca 1 hektar, däremot har ännu ingen uppskattning om det område som rörnätet behöver yttrats. Utöver detta behövs också utredningar över hur stort område behövs för vägar mm. Placeringsplatserna för biogasanläggningen har beskrivits väl och det finns även fotografier av platserna. Dessutom kunde man som bakgrund för näringsämneshalterna uppge pälsfarmernas storlek och nedläggningsår.

Projektets anknytning till andra projekt. I punkt "2.4 Andra planerade projekt" föreslås att det i projektet kunde inkluderas även utnyttjande av åkerbiomassa i biogasproduktionen. I texten framgår inte om syftet är att t.ex. ingå odlingsavtal med odlare av rörflen. Om odlingen kan anses knyta an som en väsentlig del i projektet, bör miljökonsekvenserna även för odlingen bedömas åtminstone på allmän nivå. När det gäller rörflen bör man konstatera att användningen av betydande mängder rörflen som råmaterial i rötningen som kompensation för råmaterial som klassificeras som avfall (gödsel, slaktavfall mm.) inte motsvarar projektets mål för utnyttjande av avfall.

Det är bra att man i programmet (s. 14) har nämnt även de två gårdsvisa biogasanläggningsprojekten som är anhängiga och att en alternativ plan har dryftats ifall dessa projekt genomförs. Även andra biogasanläggningsprojekt bör tas fram i MKB-beskrivningen om de påverkar tillgängligheten på råmaterial. Det finns planer på biogasanläggningar åtminstone i Malax, Lappo (miljötillstånd anhängigt) och Lillby (miljötillstånd beviljats 9/2008). I programmet kunde man också ha presenterat uppgifter om de andra biogasanläggningarna i Finland: i södra och västra Finland finns totalt sju verksamma anläggningar och åtminstone två är i byggskedet.

I denna punkt bör även övriga projekt på området presenteras, t.ex. utvidgningar av djurstallar och väg- och planläggningsprojekt som kan ha inverkan på projektet eller som projektet kan ha

inverkan på. Likaså bör bedömas om projektet har samverkningar med övriga funktioner på området (t.ex. luktolägenheter tillsammans med eventuella närbelägna djurstallar).

Planer, tillstånd och beslut som förutsätts för projektet samt författning och program som gäller projektet

I programmet har man tämligen väl presenterat de planer, tillstånd och beslut samt den lagstiftning som gäller projektet. Även följande saker bör beaktas i MKB-förfarandet, konsekvensbeskrivningen och planeringen av projektet:

I programmet nämns följande lagstiftning i anslutning till projektet: MKB-lagen (468/1994) och MKB-förordningen (713/2006), avfallslagen (1072/1993) och avfallsförordningen, miljöskyddslagen (86/2000) och miljöskyddsförordningen (169/2000), lagen om gödselselfabrikat (539/2006), lagen om djursjukdomar (55/1980), Europaparlamentets och rådets förordning om gödselmedel (EG nr 2003/2003), jord- och skogsbruksministeriets förordning om utövande och tillsyn av verksamhet gällande gödselselfabrikat (13/2007), Europaparlamentets och rådets förordning om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel ((EG nr 1774/2002, ändrad 181/2006 och 308/2006) och statsrådets beslut om användning av slam från reningsverk inom jordbruket (282/1994).

Dessutom kan projektet beröras av åtminstone bl.a. naturgasförordningen (1058/1993), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), hälsoskyddslagen (763/1994), statsrådets beslut om rening av sådant avloppsvatten från allmänt avlopp och vissa industrisektorer som leds in i vattnet samt rening av sådant avloppsvatten från industri som leds in i allmänt avlopp (365/1994), statsrådets beslut om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa miljöfarliga eller hälsofarliga ämnen (364/1994), statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (993/1992), jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselselfabrikat (12/2007), statsrådets förordning om avloppsvatten från tätbebyggelse (888/2006), statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön (1022/2006) och statsrådets förordning om begränsning av utsläpp i vattnen av nitrater från jordbruket (931/2000).

Byggandet av en biogasanläggning förutsätter enligt miljöskyddslagen (86/2000) 28 § 2 mom. punkt 4 ett *miljötillstånd*, eftersom det är frågan om återvinning eller behandling av avfall som sker i en anläggning eller yrkesmässigt. I programmet talar man i samband med miljötillståndet om energiproduktion (s. 16). Den behöriga myndigheten är enligt miljöskyddsförordningen (169/2000) 6 § punkt 12d den regionala miljöcentralen, i detta fall Västra Finlands miljöcentral. Till ansökan om miljötillstånd bör bifogas MKB-beskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande. Det vore bra att beskriva miljötillståndsförfarandet i konsekvensbeskrivningen i dylik form som MKB-förfarandet har beskrivits i programmet (en figur s. 19). Det bör dock konstateras att från figuren om MKB-förfarandet fattas omnämmandet om de utlåtanden och ställningstaganden som samlas in och som utgör en av de viktigaste möjligheterna att delta.

Att bygga en biogasanläggning kräver byggplaner och ett *bygglov* enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999), vilket beviljas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Dessutom förutsätter genomförandet av projektet enligt miljöcentralens åsikt *detaljplanering*, eftersom projektet innebär byggande som har betydande konsekvenser (MBL 132/1999). De uppgifter som samlas inom MKB-förfarandet kan utnyttjas i planläggningen. På projektområdet finns inte general- eller detaljplan. För de planerade sväm- och gasrörsnäten kan områden reserveras på en del av det område som detaljplaneras. Dessutom kan man i samband med utarbetandet av en detaljplan utreda rörlinjerna utanför det detaljplanerade området och anvisa dem i detaljplanebeskrivningen med bifogade kartor. Placeringen av rörnätet utanför detaljplaneområdet torde kräva avtal med fastighetsägarna. Om en generalplan utarbetas för området, vore det bra att i den visa på rörnätets placering. Den projektansvariga bör ta kontakt med stadens planläggningsansvariga i detaljplaneärendet.

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter (EG 1774/2002) och lagen om gödselselfabrikat (539/2006) förutsätts att en anläggning som tillverkar organiska gödselselfabrikat har *Livsmedelssäkerhetsverkets (Evira) godkännande (godkänd anläggning)*. Enligt naturgasförordningen (1058/1993) 5-6 § tillämpas förordningen även på tekniskt bruk av biogas samt på rörnätverk och anordningar för tillvaratagande, överföring, distribution och användning av biogas och ett distributionsrörssystem för gas får byggas endast med *byggnadstillstånd av säkerhetsteknikcentralen*. När det gäller svämrörssystemet bör behovet för tillstånd enligt t.ex. vattenlagen (264/1961) utredas beroende på hur systemet genomförs (korsar Lappo å?). Likaså bör även utredas behovet för ändringar i anslutningstillståndet eller -arrangemangen av vägdistriktet.

I konsekvensbeskrivningen vore det bra att granska projektet i förhållande till bl.a. den regionala avfallsplan till 2016 som godkänts av statsrådet 10.4.2008, Västra Finlands miljöcentrals regionala avfallsplan (1996) och Södra och Västra Finlands avfallsplan (färdigställd 2009), den nationella bioavfallsstrategin, de riksomfattande målen för områdesanvändningen och revideringen av dem, målen för Österbottens landskapsprogram och -planläggning, Västra Finlands miljöstrategi 2007-2013, FN:s klimatavtal (och Kyotoprotokollet) samt den nationella energi- och klimatstrategin.

Beskrivning av miljöns nuläge

I bedömningsprogrammet har man enligt MKB-förordningen 9 § gjort en beskrivning över projektområdet och dess miljö samt uppgett de utredningar som finns tillgängliga. Den framställda beskrivningen är bristfällig, ytlig och delvis inexakt. För alla alternativa placeringsplatser bör framläggas kartor, på vilka de närmaste bostäderna på de indirekta konsekvensområdena inom ca 2 km radie skall utmärkas samt avståndet till bostäderna och dessutom huruvida det är frågan om permanenta bostäder, fritidsbebyggelse eller om bostäderna är tomma. På kartorna bör även uppges grundvatten- och naturskyddsområden, vattendrag och tillrinningsområden, fornminnen, områdets placering i indelningen enligt vattendragsområde, landskapsmål och källor för nuvarande luktutsläpp (kapitel 9.12).

Utkastet till landskapsplan för Österbotten har godkänts i landskapsfullmäktige 29.9.2008 och kommer nu att skickas vidare till miljöministeriet för att bekräftas. Ända tills landskapsplanen bekräftas gäller regionplanen för Vasa kustregion, där Jeppo by har anvisats som område för tätortsfunktioner (A) och omfattande områden längs Lappo å (inklusive projektområdet) som bostättningsområde (as). När det gäller utkastet till landskapsplan konstaterar kontaktmyndigheten att konsekvensbeskrivningen bör innehålla de saker som nämns i utlåtandet från Österbottens förbund. Avståndet från det detaljplanerade området i Jeppo centrum till det närmaste alternativet, ALT 1, är ca 300 meter. Genomförandet av projektet förutsätter detaljplanering. I Jeppo finns också enligt utredningen "Rakennettu kulttuuriympäristö, Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallisesti ympäristö", som gäller byggd kulturmiljö, ett område som nästan gränsar till områdena i alternativen 1 och 3, medan det till alternativ 2 är 500 meter. Inför konsekvensbeskrivningen bör man kontrollera projektets förhållande till planläggningen och eventuella förändringar i planeärenden.

Den egentliga miljöutredningen presenteras i konsekvensbeskrivningen. Då man använder sig av existerande utredningar, bör man nämna vem, hur och när de har gjorts.

Bildande, behandling och jämförelse av alternativen

I bedömningsprogrammet har man enligt MKB-förordningen 9 § framfört uppgifter om projektets alternativ, som även inkluderar ett nollalternativ, m.a.o. att projektet inte genomförs. När det gäller nollalternativet granskas hurudan belastningen på miljön från trafiken och utsläppen i

vattendragen skulle vara, om avfallet från jordbruket, pälssfarmerna och livsmedelsindustrin behandlas som i nuläget och vilka effekterna är om anläggningen inte byggs. Källorna för energi-produktion bevaras i nuvarande form. En helt klar bild av nollalternativets granskning ges inte i programmet. Man bör få fram jämförelsebara resultat för projektalternativen även när det gäller ALT 0, vilket innebär att i man bör bedöma i huvudsak samma konsekvenser för ALT 0 som för de andra projektalternativen.

Projektalternativen varierar när det gäller placering, kapacitet, rörnät/transporter och eventuell separering. Projektalternativen ligger tämligen nära varandra och på liknande fastigheter. I utlå-tandena har alternativ 1 ansetts vara något ofördelaktigare med tanke på närheten till en livsme-delsaffär och det detaljplanerade området.

I programmet framkommer inte alls hur det är meningen att jämföra alternativen och deras mil-jökonsekvenser och genomförbarhet i konsekvensbeskrivningen. I konsekvensbeskrivningen är det viktigt att skriva ut de kriterier som använts då vissa miljökonsekvenser har valts ut som be-tydande samt att skildra den jämförelsemetod som kommer att tillämpas. Genomförbarheten bör man sträva efter att bedöma så opartiskt som möjligt på basis av de miljökonsekvenser som bedömts.

Projektets konsekvenser och utredning av dem

I bedömningsprogrammet har de miljökonsekvenser som granskas presenteras alltför kortfattat, huvuddelen av de betydande miljökonsekvenserna har emellertid beaktats. Till listan på sidan 7, där man presenterar projektets möjliga mest betydande miljökonsekvenser, bör även lukt- och grundvattenkonsekvenser läggas till.

I bedömningsprogrammet konstateras att konsekvenser under byggnadstiden granskas separat och gällande dem bedöms samma konsekvenstyper som under själva verksamheten och conse-kvensernas varaktighet. Granskningen omfattar även de näringsämnen som frigörs från jordmå-nen, vilket är viktigt med tanke på att placeringsalternativen har varit pälssfarmsområden. I be-skrivningen bör man ta upp de olika skedena under byggnadstiden, när de infaller och hur länge de varar. Enligt programmet är den estimerade verksamhetstiden för en biogasanläggning 30-50 år. Även miljökonsekvenser efter avslutad verksamhet bedöms. Kontaktmyndigheten anser det-ta vara bra, på detta sätt fås en klarare bild av miljökonsekvenserna under projektets hela livs-cykel. Dessutom kan en bedömning göras av områdets användning efter biogasverksamheten.

Vid sidan om biogasanläggningen ingår i projektet eventuellt också byggande av sväm- och gasrörsnätverk. Dessutom behövs eventuellt en separat behandlingsanläggning, nya vägar, el-linjer, vatten- och avloppsnät mm. infrastruktur. Alla funktioner som gäller anläggningen – bio-gasanläggningen, sväm- och gasrör, infrastruktur – och miljökonsekvenser i anslutning till dem bör granskas mångsidigt, med lika (tillräcklig) noggrannhet och under hela livscykeln.

Planerade utrednings- och undersökningsmetoder, kriterier för valet av metoder och osäkerhets-faktorer gällande metoderna har inte alls beskrivits eller beskrivits endast ytligt. Till exempel förblir det oklart vilka metoder kommer att användas för att utreda sannolikt betydande conse-kvenser såsom lukt, buller, vattendragskonsekvenser och sociala konsekvenser. Vad kommer att utredas, på vilket område, i vilka mättings/observationspunkter, med vilka metoder och mo-deller? I de informationskällor som nämns på sidan 37 fattas helt och hållet utredningar som gjorts av den projektansvariga själv. Utan dem kan miljökonsekvenserna knappast utredas i till-räcklig omfattning. Till muntliga uppgifter bör man förhålla sig med en viss reservation och de personer som yttrat uppgifterna bör uppges. Dessutom bör undersöknings- och mättingsuppgif-ter från verk samma anläggningar utnyttjas. I beskrivningen bör undersökningsmetoderna fram-ställas med sådan noggrannhet att läsaren får en uppfattning om metodernas tillförlitlighet, bak-grundsantaganden och osäkerhetsfaktorer samt en utredning om sakkunskapen hos dem som

gjort undersökningen (utbildning, erfarenhet, specialkunskaper). På basis av programmet verkar det som det skulle finnas behov för att använda sig av mer erfarna sakkunniga i utarbetandet av MKB-utredningarna och MKB-beskrivningen.

Konsekvensbeskrivningens kvalitet säkras genom att man använder vederbörlig och aktuell källlitteratur i MKB-förfarandet. I programmet har inte använts källhänvisningar och den källlitteratur som presenterats är bristfällig. I bedömningen borde användas åtminstone följande publikationer: Sierla, L. ym. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa (Suomen ympäristö 742); Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa (Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas 109) samt Raunio, A.; Schulman A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus (Suomen ympäristö 8/2008), Nelimarkka K. & Kauppinen T. 2007: Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioiminen (Stakes Oppaita 68, - mer om ämnet: <http://info.stakes.fi/iva>). Statsrådets principbeslut om vattenskyddets riktlinjer till år 2015 har som mål att uppnå god status i vattnen före år 2015, och i anslutning till detta bereds vid Västra Finlands miljöcentral bl.a. åtgärdsprogrammet för Lappo ås vattendragsområde (utkast 11.6.2008). Dessutom bör miljöförvaltningens Hertta-datasystem och andra publikationer och tidigare MKB-beskrivningar utnyttjas.

Verkningsområdets gränser

I bedömningsprogrammet presenteras i enlighet med MKB-förordningen 9 § ett förslag om gränser för det granskade verkningsområdet. De direkta konsekvenserna (lukt, buller) från biogasanläggningens normala verksamhet bedöms sträcka sig på 1 kilometers radie från anläggningen (s. 8). Vid exceptionella situationer uppskattas de direkta konsekvenserna sträcka sig på 2 kilometers radie från anläggningen. Kontaktmyndigheten konstaterar att det granskade konsekvensområdet bör utvidgas för att också konsekvenserna av de planerade sväm- och biogasrörnäten blir utredda.

Verksamhetens indirekta effekter (trafik, åkerspridning av rötningsavfall, vattenförsörjning) uppskattas sträcka sig upp till 10 km från anläggningen. Särskilt när det gäller konsekvenser som orsakas av transporten av avfall som förs till anläggningen och substanser som förs från anläggningen för åkerspridning, konsekvenser av åkeranvändningen av gödselprodukter som uppstår i anläggningen och direkta eller indirekta vattendragskonsekvenser som orsakas av behandlat vatten som eventuellt leds från anläggningen sker granskningen på ett större konsekvensområde. Ifall de anläggningar, gårdar mm. som levererar/tar emot råmaterial/avfall har klarlagts, bör konsekvenserna åtminstone vad gäller trafiken utredas med beaktande av transportsträckorna i sin helhet.

Motiveringarna för verkningsområdets gränser bör uppges i MKB-beskrivningen och begränsningen av verkningsområdet bör beskrivas tydligare. I konsekvensbeskrivningen bör granskningens områdena för olika konsekvenstyper (såsom damm, buller, lukt, trafik samt konsekvenser på landskap och natur) specificeras noggrannare och motiveras. I samband med både direkta och indirekta gränser för verkningsområdena bör på en karta presenteras de känsliga områdena och störningskänsliga objekt såsom bostadsområden, brunnar för hushållsvatten, skolor, daghem, livsmedelsaffärer, djurstallar och värdefulla landskapsområden som hamnar innanför områdena.

Konsekvenser på jordmån, vattnen, luften och klimatet

Grundvattnen. De närmaste grundvattenområdena ligger på över 2 kilometers avstånd. I konsekvensbedömningen fattas grundvattnen och de bör inkluderas. Brunnar och andra vattentag bör kartläggas på 1000 meters radie och märkas ut på kartor och vattenkvaliteten i brunnar som är i användning bör kartläggas på 500 meters radie.

Ytvattnen. I programmet har inte tillräckliga hydrologiska uppgifter presenterats över projektområdena. Av projekialternativen ligger alt. 2 och 3 på Jeppobäckens tillrinningsområden (44.017) och ALT 1 på Nykarleby ås tillrinningsområde (44.011). Alla alternativ finns på Lappo ås vattendragsområde. Avståndet till Lappo å är 0,5-1 km. I bedömningsprogrammet konstateras att biogasanläggningen inte ger upphov till utsläpp i vattendragen under normal verksamhet. Å andra sidan har åkeranvändningen av gödselfraktionerna effekter i vattendragen. Verkningarna på fiskerinäringen bör utredas i enlighet med utlåtandet från Österbottens TE-central. Verksamheten kan orsaka konsekvenser i vattendragen åtminstone under exceptionella situationer (t.ex. översvämningar, störtregn, söndriga strukturer, läckage). I beskrivningen bör även beaktas de vattendragskonsekvenser som kan uppstå under byggnadsskedet och under transporter (t.ex. att sväm sipprar ut i marken).

Luftkvaliteten och klimatet. Konsekvenserna utreds enligt programmet för biogASFörbränning och trafiken. Även andra faktorer som påverkar luftkvaliteten bör utredas (damm, partiklar, anläggningens inomhusluft och verkningarna på arbetstagarna o.s.v.). De negativa och positiva klimateffekterna för projekt- och nollalternativen bör utredas.

Konsekvenser på växtlighet, organismer och naturens mångfald

När det gäller naturutredningar är programmet mycket teoretiskt och bristfälligt. Det konstateras att konsekvenserna skall bedömas på basis av befintliga utredningar och expertutlåtanden. Detta är inte tillräckligt. Fastän projektområdena är byggda pålsfarmsområden, begränsar sig inte effekterna till byggområdet. Därför förutsätter kontaktmyndigheten att åtminstone växtlighets-, fjärils- och flygekorrsutredningar görs över alla placeringsalternativ både på anläggningsområdet och dess närområde (estimerat verkningsområde). Till exempel känner miljöcentralen till att det i närheten av alternativ 3 finns ett flygekorrsrevir. Terränginventeringar skall också göras för att ta reda på vilka naturtyper förekommer på området. I samband med naturtypsinventeringen bör objektets karaktär och behov för övriga artspecifika inventeringar (t.ex. fågelfaunan) utvärderas. Även förekomsten av övriga arter som nämns i habitatdirektivets bilaga IVa och andra hotade/fåtaliga arter bör utredas. Naturkonsekvenserna bör bedömas även när det gäller rörnätet, vägnätet och övrig infrastruktur.

Konsekvenserna för människornas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

När det gäller de konsekvenser som ska granskas nämns skadliga gaser, luktande föreningar, föreningar som är skadliga för hälsan, buller och konsekvenser på grannar och trivseln. Konsekvenser för människan presenteras mycket kort och de utredningsmetoder som uppges är inte tillräckliga. Till tillämpliga delar bör även konsekvenser i anslutning till nedskräpning, rekreatiansanvändning, trafiksäkerhet, sysselsättning, säkerhet, upplevda hälsoverknningar, olycksrisker, boendetrivseln, bostadsvärden och områdets bild i offentligheten tas med samt bedöma huruvida konsekvenserna eventuellt riktar sig olika befolkningsgrupper.

De metoder som används har inte presenterats, vilket innebär att kontaktmyndigheten inte kan bedöma huruvida de är tillräckliga. Till exempel bör buller- och luktutsläppen bedömas och resultaten från mätningarna redovisas så i beskrivningen att de lätt kan jämföras med tidigare undersökningar. Till exempel i luktsimuleringar bör man ta hänsyn också till eventuella störningssituationer i biogasanläggningen, olika väderförhållanden, inversionssituationer, olika årstider, förhärskande vindar och trädbeståndets täthet och den påverkan dessa har på luktens spridning och lukten från spridningen av gödselprodukten/råslammet. En eventuell bearbetningsanläggning kan öka luktbelastningen avsevärt.

De närmaste bostadshusen ligger ca 600-700 meter från de planerade placeringsplatserna för biogasanläggningen. Att bedöma de sociala konsekvenserna utgående från den diskussion som

uppstått i och med projektet är inte tillräckligt. I informationstillfället deltog inte invånare och gällande programmet inkom inte heller ställningstaganden från invånare. Bedömningen bör kompletteras med t.ex. intervjuer med kommunala myndigheter inom miljö- och hälsosektorn. Synpunkter från närområdets invånare och personer som arbetar i närheten borde kartläggas med hjälp av t.ex. enkäter eller intervjuer.

I samband med vattenförsörjningen bör det nuvarande och framtida vattenbehovet vid olika tider på dygnet och året, särskilt med beaktande av den maximala timförbrukningen, utredas för biogasanläggningen och den bosättning och annan verksamhet som finns i samma vattendistributionslinje. Utöver detta bör utredas om hushållsvattnets nuvarande och framtida distributionskapacitet och vattentryck är tillräckligt i det aktuella vattenledningsnätets olika förbrukningspunkter. I den fortsatta granskningen av projektet bör distributionssäkerheten för hushållsvatten och eventuella nödvändiga åtgärder utredas i båda alternativen. Om vatten leds till det kommunala avloppsreningsverket bör reningsverkets och avloppskapaciteten tillräcklighet utredas. Utvecklingsplanen för den kommunala vattenförsörjningen bör beaktas i planeringen.

Konsekvenser för samhällsstrukturen, byggnaderna, landskapet, kulturarvet och nyttjandet av naturresurserna

I programmet konstateras att konsekvenser för samhällsstrukturen, jordbruket, avfallshanteringen, sysselsättningen och landskapet bedöms. Dessutom bör konsekvenserna på trafikmängder och -säkerhet (t.ex. bes utlåtande från vägdistriktet) bedömas och likaså konsekvenserna för placering av bebyggelse och kommande användningsmöjligheter bedömas. Konsekvenserna för landskapet bör bedömas t.ex. med bilder som demonstrerar vyn sedd från olika för invånarna betydelsefulla platser och även inkludera dessa bilder i beskrivningen.

När det gäller naturresurserna är det bra att ta reda på huruvida biogasanläggningen har konsekvenser för trädbeståndet i de omgivande skogarna (t.ex. luftutsläpp), jordbruket, jakten, fisket, svamp- och bärplockningen och annan rekreationsanvändning, användningen av fossila bränslen och gödsel o.s.v. En estimering över de naturresurser, behövliga jordämnena och avfall som uppkommer under byggnadstiden bör presenteras.

Risker och metoder för minskning av skadliga konsekvenser

I konsekvensbeskrivningen bör beskrivas de risker och möjliga miljöolyckor som verksamheten i de olika projektalternativen ger upphov till, samt dessutom göras en bedömning av de miljökonsekvenser som de orsakar. Förutom riskfaktorerna i anslutning till den biologiska nedbrytningsprocessen (giftiga föreningar, föroreningar) bör man även granska de risker och konsekvenser som orsakas av eventuella undantagssituationer såsom att strukturer i biogasanläggningen, sväm- eller gasröret, lager, slambehållare o.s.v. går sönder, det sker olyckor som involverar transportfordon, bränder, det uppstår exceptionella situationer i avfallshanteringen, gasläckor, att sjukdomsalstrande organismer sprider sig eller att väderförhållandena är exceptionella (t.ex. störtregn, översvämningar). Beskrivningen bör innehålla uppgifter om eventuella olycks- och störningssituationer och det bör också komma fram hur man förbereder sig för dem och handlingsmodellerna i sådana situationer.

Metoder för att minska de skadliga effekterna har inte presenterats ännu i programmet (kapitel 7.10). I konsekvensbeskrivningen bör metoder för att minska och kontrollera skadliga konsekvenser presenteras när det gäller de mest betydande miljökonsekvenserna. Till exempel bör olika tekniska lösningar, såsom filtrerings- och tvätttekniker för rengöring av frånluften behandlas för att minska luktutsläppen från biogasanläggningen.

De utredningar som görs, bör riktas särskilt mot de problem som uppstått i nu verkssamma anläggningar (t.ex. lukt) och ges förslag på hur dessa problem kommer att tacklas vid biogasan-

läggningen i Jeppo. Alla åtgärder som gäller projektet bör granskas i förhållande till miljöskyddslagen 4 § som presenterar principerna för principen om bästa tillgängliga teknik (BAT) och principen om bästa praxis från miljösynpunkt (BEP). Dessutom vore det bra att göra jämförelser med EU:s BREF-dokument *Reference Document on Best Available Techniques for the Waste Treatment Industries, August 2006*, som tar upp bl.a. bästa tillgängliga teknik när det gäller biogasanläggningar.

I programmet presenteras inga uppgifter gällande ett uppföljningsprogram. Ett utkast till uppföljningsprogram bör enligt MKB-förordningen framföras i konsekvensbeskrivningen. Konsekvensuppföljningen bör också sträcka sig över en tillräckligt lång tidsperiod och täcka alla betydande miljökonsekvenser som orsakas av verksamheten och även tiden efter att verksamheten avslutats.

Problem i anslutning till utredningen av konsekvenserna

Som osäkerhetsfaktorer i anslutning till konsekvensutredningen nämns i programmet (kapitel 11) jämförelse, planens rörlighet, inexakta källuppgifter och räknefel samt förändringar i materialleverantörernas verksamhet. Dessa faktorerers betydelse för tillförlitligheten i bedömningarna bör beskrivas noggrant i konsekvensbeskrivningen, vilket innebär kontinuerlig dokumentation under MKB-förfarandet. I samband med resultaten av bedömningen bör man i beskrivningen ta fram i vilka metoder, tekniska mm. uppgifter, undersökningsresultat eller bedömningsobjekt det förekommer osäkerhet och antaganden och hur de påverkar resultatens tillförlitlighet.

Deltagande

I bedömningsprogrammet presenteras i enlighet med MKB-förordningen 9 § en plan för bedömningsförfarandet och för arrangerandet av deltagandet i anslutning till förfarandet. Under MKB-förfarandet arrangeras två informations- och diskussionstillfällen som är öppna för allmänheten efter att bedömningsprogrammet och konsekvensbeskrivningen färdigställts. Det första mötet hölls i september 2008 och det följande planeras till januari 2009. När det gäller informationen nämns även att projektet har presenterats bl.a. vid ett biogasseminarium och ÖSP:s (Österbottens svenska producentförbund) möte och att de personer som bor eller idkar verksamhet i närheten av projektområdet kommer att kontaktas även med andra medel. Kontaktmyndigheten anser att den öppna förhållningen till information och omfattande informations-spridning är bra. Arrangemangen för deltagande och påverkningsmöjligheterna i MKB-förfarandet kan anses vara tillräckliga.

Styrgruppens medlemmar bör presenteras i beskrivningen och gruppen bör kompletteras med en representant för Österbottens förbund.

Rapportering

Till innehållet är bedömningsprogrammet relativt mångsidigt. Dispositionen är dock ganska rörlig, saker har inte alltid tagits upp på det ställe där man kunde förvänta sig att de skulle nämnas. När beskrivningen utarbetas vore det bra att sätta sig in i MKB-beskrivningar som tidigare gjorts i ämnet för att få en tydligare disposition och ett klarare innehåll. Innehållsförteckningen är tydlig och i den har man tagit fram alla väsentliga saker, men rubrikerna och innehållet motsvarar inte alltid varandra, till exempel i kapitlen 1.1 Projektets betydelse och 1.2 Målsättning presenteras en hel del bakgrundsfakta, som i stället kunde ha tagits upp i kapitel 9 "Översikt av miljön idag" eller kapitel 5 "Översikt av projektplaner". I kapitel 5 "Översikt av projektplaner" har dessutom tagits upp uppgifter om t.ex. separering, transportsträckor och svämrörsnät, som inte hör samman med rubriken. Dessutom finns en hel del upprepningar i programmet, samma saker tas upp på flera olika ställen. När det gäller dispositionen bör även förslagen från Öster-

bottens förbund noteras. Till exempel vore det klarare att beskriva nuläget (kapitel 9) före miljökonsekvenserna (kapitel 7).

En rejäl komprimering skulle ha varit till fördel för programmet. Till exempel i kapitel "1. Inledning" behandlas klimatförändringen på ett allt för allmänt plan, samma gäller för rörfilen i kapitel "2.4 Andra planerade projekt". I beskrivningen är det skäl att koncentrera sig på själva projektet och de faktorer som är väsentliga för projektets MKB-förfarande. Saker bör naturligtvis tas upp i den mån att även läsare som inte är bekanta med saken förstår texten. En mer koncist text gör det dock lättare att förstå vilka saker som är väsentliga. Bakgrundsuppgifter kunde t.ex. presenteras i separata faktarutor.

Bedömningsprogrammet har presenterats både på finska och svenska i en och samma pärm, vilket är en bra lösning. Den som skriver kontaktmyndighetens utlåtande har läst den finskspråkiga delen och kommenterar därmed inte den svenskspråkiga delen. Den finskspråkiga texten är begriplig, men satsstrukturerna är ibland något invecklande, långa och sluddriga.

Bedömningsprogrammet har åskådliggjorts med några tabeller, figurer (MKB-förfarandet, processer i biogasanläggningen), teckningar (anläggningsschema), fotografier (placeringsplatserna i nuvarande tillstånd) och kartor av tämligen dålig kvalitet. I beskrivningen lönar det sig att utnyttja metoder för åskådliggörande även i större utsträckning och till exempel ta fram resultaten av miljökonsekvensbedömningen i början av varje kapitel i form av en liten sammanfattningsruta. Detaljritningar för alla placeringsalternativ bör presenteras och i dem bör finnas förutom biogasanläggningen även alla lagringsutrymmen som behövs för mellanlagring av sväm eller vätskefraktioner, rörnätets placering, passager och övrigt byggande. Det är också tillrådligt att på kartan märka ut utdrag ur landskapsplanen för området, de närmaste vattendragen, grundvattnsområden, naturskyddsområden, bostäder mm.

I beskrivningen vore det bra att inkludera en ordlista med förklaringar till de centrala och för läsaren eventuellt främmande termerna på finska och svenska. Det finns vissa inexaktheter i användningen av begrepp, t.ex. på sidan 12 i den finska texten konstateras att "projektområdets pälsskogar producerar ca 12 000 m³ gödsel i året för biogasproduktion". Med projektområde menas dock i MKB-förfarandet det område, där biogasanläggningen kommer att placeras. När det gäller användningen av begrepp som projektområde, verkningsområde eller område som påverkas av projektet (det område till vilket verkningar har konstaterat sträcka sig), område för granskning av konsekvenser (det område inom vilket konsekvenserna granskas), uppsamlingsområde för avfall mm. bör man i beskrivningen vara noggrann för att undvika missförstånd.

Bedömningsprogrammet innehåller ett gediget sammandrag som omfattar huvudpunkterna både när det gäller projektet och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och projektets alternativ i en klar och tydlig tabell.

Sammandrag och anvisningar för det fortsatta arbetet

Kontaktmyndigheten anser att den biogasanläggning som är föremål för miljökonsekvensbedömning skulle i det fall att anläggningen genomförs förbättra verksamhetsförutsättningarna för avfallshanteringen. Den planerade hanteringen av avfall från lantbruket och livsmedelsproduktionen genom rötning är utnyttjande av avfall i enlighet med principerna i avfallslagen. Den biogas som uppstår vid rötningen kan användas för produktion av energi och el och ersätta användningen av icke förnybara bränslen och röttningsprodukterna kan användas som gödsel.

Kontaktmyndigheten konstaterar att det i programmet finns synnerligen många brister, men att det i programmet har behandlats alla de frågor som förutsätts enligt MKB-förordningen 9 § åtminstone i huvuddrag. Särskilt när det gäller förordningens punkt 4) "en beskrivning av miljön, information om utredningar som gjorts eller planeras i fråga om miljökonsekvenserna, uppgifter

om de metoder som används vid anskaffning och utvärdering av materialet och uppgifter om antaganden i fråga om metoderna" har ärendet inte presenterats i tillräcklig grad och det är därför mycket svårt att få en helhetsbild av arbetet med bedömningen av miljökonsekvenser. Vid utarbetandet av beskrivningen bör man sträva efter en framställning som till innehåll och kvalitet är på samma nivå som för tidigare gjorda MKB-förfaranden för biogasanläggningar som i kontaktmyndighetens utlåtande har ansetts tillräckliga. Ett utkast till beskrivning vore bra att i god tid ges styrgruppen tillhanda för genomläsning för att försäkra sig om kvaliteten på beskrivningen innan den kungörs.

Den miljökonsekvensbedömning som görs på basis av programmet bör preciseras och kompletteras särskilt när det gäller följande:

- Beskrivningen av de funktioner som ingår i projekter alternativet, avfallsfraktioner som tas emot och behandlingsprocessen preciseras. Biogasanläggningens förhållande till principen för bästa praxis redovisas med tanke på bästa tillgängliga teknik och miljön.
- I bedömningen beaktas utöver biogasanläggningens miljökonsekvenser även det planerade sväm- och gasrörsnätet samt nödvändiga vägar, ellinjer, vatten- och avloppsnätverk mm. infrastruktur och miljökonsekvenserna av dessa.
- Uppgifterna gällande nuläget och planläggningssituationen för projektområdet och dess närområde preciseras.
- Alla skeden i biogasanläggningens livscykel beaktas (byggande, verksamhet, nedläggning) i miljökonsekvensbedömningen och konsekvenserna granskas separat.
- Vederbörliga, täckande och tillförlitliga utrednings- och undersökningsmetoder används och metoder och osäkerhetsfaktorer i anslutning till metoderna beskrivs och dokumenteras i tillräcklig omfattning.
- Tillräckliga utredningar över alla betydande miljökonsekvenser utarbetas i enlighet med de förslag som kommit i utlåtandena från kontaktmyndigheten och övriga instanser.
- Definitionen av verkningsområden för olika verkningstyper preciseras.

De utlåtanden som kommit om bedömningsprogrammet samt de åsikter som förts fram vid tillställningen för allmänheten hjälper för sin del till med planeringen av miljökonsekvensbedömningen och riktar bedömningen mot de konsekvenser som upplevs vara betydande. I konsekvensbeskrivningen bör framkomma hur kontaktmyndighetens utlåtande, andra inkomna utlåtanden och ställningstaganden samt åsikter som framförts i andra sammanhang har beaktats i bedömningen.

5. UTLÅTANDET FRAMLAGT TILL PÅSEENDE

Miljöcentralen skickar sitt utlåtande för kännedom till dem som har gett utlåtande och till dem som har framfört åsikter. Dessutom hålls kontaktmyndighetens utlåtande framlagt till påseende under en månad från att utlåtandet givits på Nykarleby stads officiella anslagstavlor och i huvudbiblioteket samt i Jeppo bibliotek under deras tjänste- eller öppettider. Dessutom läggs utlåtandet ut på Västra Finlands miljöcentrals webbplats på adress www.miljo.fi/ > > Miljövård > Miljökonsekvensbedömning > Aktuella MKB-projekt. Kontaktmyndigheten har skickat kopior av alla utlåtanden och åsikter till den projektansvariga. De ursprungliga handlingarna uppbewaras i Västra Finlands miljöcentrals arkiv.

Direktör

Pertti Sevola

Överinspektör

Anu Lillunen

Sändlista

Jeppo Kraft Andelslag, mot avgift

För kännedom

De som har gett utlåtande och framfört åsikt

Miljöministeriet

Finlands miljöcentral, bifogat 2 kopior av bedömningsprogrammet

BILAGA

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

BILAGA

Avgift 4 370 €

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

Avgiften har fastställts enligt avgiftstabellen i miljöministeriets förordning om de regionala miljöcentralernas avgiftsbelagda prestationer (1387/2006). Enligt avgiftstabellen är avgiften för ett utlå-tande om bedömningsprogram enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömningar på en kommuns område 4370 €.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan skriftligen yrka på rättelse av avgiften hos Västra Finlands miljöcentral inom sex månader från att avgiften påfördes.

Västra Finlands miljöcentral

besöksadress: Västra Finlands miljöcentral, Skolhusgatan 19, 65101 Vasa

postadress: Västra Finlands miljöcentral, PB 262, 65101 Vasa

telefon: 020 490 109

telefax: 020 490 5251

e-postadress: kirjaamo.lsu@ymparisto.fi

öppettider: klo 8.00–16.15